

Centrum služeb pro podnikání s.r.o.

DANĚ – ZÁKLADY PRO PRAXI

© Centrum služeb pro podnikání s.r.o., 2020 (MB)

Adresa:

Fügnerovo nám. 1866/5
Praha 2

Tel. čísla:

(+420) 605 403 895
(+420) 775 583 697

Webové stránky:

www.sluzbyapodnikani.cz

Obsah

I. Úvod

II. Silniční daň

III. Daň z příjmů právnických osob

IV. Daň z příjmů fyzických osob

V. Daň z přidané hodnoty

DANĚ – ZÁKLAD PRO PRAXI

I. Úvod

Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová.

Daňe jsou nejdůležitějším příjmem veřejných rozpočtů. Jedná se o historickou kategorii, provázející lidstvo již po tisíciletí. Jsou nástrojem ekonomické politiky státu a jako takové plní celou řadu funkcí.

Veřejným rozpočtem rozumíme nejen státní rozpočet, ale i rozpočty na všech stupních státní správy, od rozpočtů měst, obcí až po celostní rozpočet případně další rozpočty (např. fondy zdravotních pojišťoven).

Z toho vyplývá, že daněmi jsou i příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, cla, místní poplatky, dálniční známky a podobně.

Daňový subjekt je právnická nebo fyzická osoba, na níž se daň vztahuje, tj. je povinná daň odvádět nebo platit.

Daňové subjekty dále členíme z hlediska konstrukce a placení daní na **poplatníky a plátce daně.**

Poplatník je daňový subjekt, jehož předmět (příjem, majetek) je podroben dani.

Zpravidla je také povinen daň sám zaplatit.

Plátce daně je daňový subjekt, který je povinen odvést do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům.

Existují případy, kdy subjekt, který vyplácí poplatníkovi příjem (plátce daně), před jeho výplatou srazí daň a odvede ji na místo poplatníka. Tento typ výběru daně nazýváme **srážka daně u zdroje.**

Daňový dlužník je každá osoba, která je povinna platit nebo odvádět daň.

Je to tedy každý poplatník a plátce.

Správce daně je správní orgán, který je pověřen správou daní.

Existuje několik soustav správních orgánů, mezi něž je správa daní rozdělena podle daní, které spravují.

Zdaňovací období je pravidelný časový interval, za který nebo na který se daň vybírá.

Základním zdaňovacím obdobím je dvanáct měsíců, zpravidla kalendářní rok. U některých druhů daní je zdaňovacím obdobím kalendářní čtvrtletí nebo měsíc.

Základem daně předmět věcně a časově vymezený, vyjádřený ve fyzikálních a hodnotových jednotkách, upravený podle zákonných pravidel.

Předmětem daně je:

- příjem
- majetek
- spotřeba
- ostatní

Optimalizace daňové povinnosti = snaha daňového subjektu tento náklad minimalizovat, tj. zaplatit co nejnižší daň. Minimalizace daňové povinnosti v jednom zdaňovacím období u jedné daně však nemusí být v delším časovém

období optimálním řešením. Při hledání optimálních variant je třeba přihlídnout k různým faktorům. Optimalizace daňové povinnosti by však měla probíhat pouze v mezích zákona a neměla by být daňovým únikem.

Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.

Správa daní se řídí Daňovým řádem, Zákon č. 280/2009 Sb. v platném znění. Upravuje pravidla jednání jednotlivých subjektů v průběhu správy daní, vymezuje zároveň jejich práva a povinnosti.

Osoby zúčastnění při správě daní:

- úřední osoby (zaměstnanci správce daně)
- daňové subjekty a jejich zástupci
- třetí osoby

Místní příslušnost správce daně se řídí:

- u fyzické osoby bydlištěm
- u právnické osoby sídlem společnosti

Při výběru některých daní se místní působnost stanoví odlišně (např. u daně z nemovitosti).

Registrační řízení = slouží k podchycení daňových subjektů a podstatných skutečností pro budoucí stanovení, evidenci a výběr daní.

Registrační povinnost má každý daňový subjekt, který získal oprávnění k podnikatelské činnosti. Správce daně vydá o registraci osvědčení, jehož součástí je přidělení **daňového identifikačního čísla (DIČ)**.

Daňový subjekt musí zároveň oznamovat správci daně změny všech podstatných skutečností uvedených v přihlášce k registraci.

Jako podklad k vyměření daně slouží daňová tvrzení, která je povinen podle zákona podávat daňový subjekt.

Daňová tvrzení členíme podle druhů na:

- daňové přiznání
- daňové hlášení
- Vyúčtování daně

Dále rozlišujeme daňová tvrzení:

- Řádná (vyměření daně v zákonem stanovené lhůtě)
- Opravná (oprava vypočtené daně ve lhůtě řádného tvrzení)
- Dodatečná (doměření daně na základě nově zjištěných skutečností)

Lhůty podání řádných daňových přiznání jsou vymezeny daňovými zákony.

Daňová kontrola = nástrojem k prověření stanovené výše daně. Předmětem daňové kontroly jsou daňové povinnosti, tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správně zjištění a stanovení daně. Daňová kontrola se provádí u daňového subjektu. Může být prováděna i na místě, které bude vzhledem k účelu kontroly nejvhodnější. Daňový subjekt je povinen umožnit správci daně zahájení a provedení daňové kontroly.

Daně se evidují podle daňových příjmů. Každá daň má svůj příjmový účet.

Ke každému daňovému subjektu zaregistrovanému u správce daně je vytvořen osobní daňový účet, na který směřují jeho platby.

Není-li zvláštním daňovým zákonem stanoveno jinak, den splatnosti daně je totožný s posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání za příslušné zdaňovací období.

Za neplnění povinností vůči správci daně mohou být daňovému subjektu uloženy peněžité sankce, nazývané **příslušenství daně**.

Patří mezi ně zejména:

- pokuta
- penále
- úrok z prodlení
- exekuční náklady

Příslušenství daně, s výjimkou pokut za opožděné tvrzení daně, následuje osud daně.

Daňový subjekt je povinen platit zálohy na daň ve výši a lhůtách stanovených zákonem v průběhu zdaňovacího období.

II. Silniční daň

Silniční daň upravuje zákon č. 16/1993 Sb. o dani silniční v platném znění.

§4 – Poplatníci daně

Poplatníkem silniční daně je fyzická nebo právnická osoba, která:

- Je provozovatelem vozidla registrovaného v České republice v registru vozidel a je zapsána v technickém průkazu
- Zaměstnavatel, který vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli.

Je-li u téhož vozidla více poplatníků, platí daň společně a nerozdílně.

§2 – Předmět daně

Předmětem silniční daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, používaná k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti, nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním.

Předmětem silniční daně nejsou speciální vozidla, která jsou vyrobena za jiným účelem, jako na příklad traktory a pracovní stroje.

§3 – Osvobození od daně

Od silniční daně jsou osvobozeny některé druhy vozidel a některá vozidla používaná na vymezené účely.

Druhy vozidel osvobozené od silniční daně:

- Jednostopá vozidla
- Vozidla se třemi koly
- Vozidla na elektrický nebo hybridní pohon
- Vozidla na palivo LPG, stlačený zemní plyn nebo E85

Některá vozidla používaná na vymezené účely osvobozená od silniční daně:

- Vozidla ozbrojených sil a policie
- Vozidla požární ochrany
- Vozidla zdravotnické, důlní a horské záchranné služby
- Speciální vozidla pro údržbu a čištění komunikací a další

§5 - Základ daně = je vyjádřen ve fyzických jednotkách, které se liší podle druhů vozidel. Jedná se o:

- Zdvihový objem válců v motoru v cm³ u osobních automobilů
- největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel
- Součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů

Potřebné údaje zjistí poplatník v technickém průkaze vozidla.

§6 - Sazby daně = jsou dány absolutními částkami, které jsou diferencovány podle druhů vozidel.

Daň může být snížena:

- U vozidel, která jsou podle údajů zapsaných v technickém průkaze určena pro činnost výrobní povahy v rostlinné výrobě (§6/5)
- - v návaznosti na stáří vozidla podle data první registrace vozidla (§6/6)
- Pro užitková vozidla, pokud nejsou používána k podnikání (§6/9)

U vozidel registrovaných do 31. 12. 1989 se uplatňuje zvýšená sazba daně (§6/8).

§12- Kombinovaná doprava = při přepravě zboží lze uplatnit slevu na dani. Sleva na dani je diferencovaná podle počtu jízd v kombinované dopravě ve zdaňovacím období. Nárok na slevu na dani prokazuje poplatník přepravními doklady.

Zdaňovacím obdobím pro silniční daň je kalendářní rok. Daňové přiznání k silniční dani je poplatník povinen podat v zákonem stanovené lhůtě po uplynutí zdaňovacího období, za které je daň vyměřována a placena. **Daň se platí předem zálohově** během zdaňovacího období ve čtyřech zálohách. Silniční daň, respektive její doplatek, je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.